

מוֹזִיאוֹן הָאָדָם וְהַחַי מְצִיג
**קטלוֹג פֻעִילוֹת לְמַסֶּגֶת חִינּוּכִוָּת
תשפ"ו**

לשאול, להתבונן, לחקור

מוֹזִיאוֹן הָאָדָם וְהַחַי
הַפָּרָקָה הַלְּאָוֵמי רַמַּת גָּן

לְהַזְמָנוֹת וּפְרִטִים נוֹסְפִים

אפרת 03-6315010 שלוחה 1
efratke@adamvechai.org.il

www.adamvechai.org.il

מתכונת הפעולות

סיוור פעיל בМОזיאון

הכול ביקור בתערוכות הקבע ובתערוכה המתחלפת
במווזיאון

פעולות במרכז הלימוד

חקר, התנסות ופעולות אישית וקובוצתית בה נעמיק
בתכנים שעלו במוזיאון ונבסס עקרונות חשיבה מדעית

פעולות בפארק הלאומי

בחינה נוספת של תכני הדרכה בסביבת חוץ וטבע
עירוני באזורי המוזיאון

* הפעולות המשלימה בפארק מתקיימת רק בחלק מנושאי
ההדרכה

ניתן לשלב במהלך ההדרכה הפסקת אוכל קצרה
בתיאום מראש.

משך הסיוורים

גני ילדים - שעתיים, בתים ספר - שעתיים וחצי

הזמינים סיוור
שמתאים לכיסו!

אנו מציעים מגוון נושאים מדעיים וחברתיים המתאימים
لتכניות הלימוד של משרד החינוך לשכבות הגיל
השונות בדגש על פיתוח מיומנויות למידה.

טלפון: 03-6315010

כתובת: www.adamvechai.org.il

חוקר טבע צעירים בגפן 53462, כיתות גן - ב'

מתי בפעם האחרונה עיצרתם להתבונן על עץ בשככת? לעקב אחר נמלים? להקשיב לציוויל הציפורים? העולם סביבנו מלא בתופעות טבע מרהתקות ומעוררות סקרנות ופלייה. תופעות אלו קורות כל הזמן, קרוב לבית, בטבע העירוני אשר מקיף אותנו, צריך רק לעצור ולשים לב אליהן. בתכנית זו הילדים יהפכו לחוקר טבע צעירים, יפגשו תופעות טבע מעניינות, מסקרנות ומעוררות פלייה, בתערוכות המוצגות במוזיאון ובמרחבי הפארק הלאומי. הם יתנסו במינימניות חקר בסיסיות (תצפית, שאלות והעלאת השערות), יתרגלו התבוננות והקשבה במינידפולנס, ויחקרו באמצעות משחקים והתרנסיות חוויתיות ומהנות. פעילות זו תקרב את הילדים לעולם הטבע, דרך הכלים הבסיסיים הקיימים בהם: סקרנות, התבוננות, הקשבה ופלייה.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא לקרב את הילדים הצעירים לעולם הטבע. לחזור ולהקhor את הטבע באופן ישיר באמצעות הכלים הבסיסיים אשר קיימים בהם: סקרנות, התבוננות, הקשבה ופלייה. התכנית מפתחת בהם מודעות לסביבה ויחס של כבוד והערכתה לטבע ולמרכיביו.

ציפוריים בטבע עירוני

בגפן 06820, כיתות ד' – ו'

מוחיאון האדם והחי נמצא בפאრק הלאומי ברמת גן. המגוון הרחב שלציפוריים בסביבת הפארק ושלל מוצגיציפוריים במוזיאון מזמינים את הילדיים ללמידה מקרוב על עולמן. בתכנית זו הילדיים יכולים לחקור תוך כדי התבוננות והקשבה. הם יפגשו מינים שונים של ציפורים הנפוצות בסביבה הקרובה, חלקן יהיו פריטים מתוך אוסף המוזיאון (שלדים וPOCHלצים) וחלקן דרך תצפית ציפורים בפארק. הילדיים יתרגלו מיומנויות מיינדפולנס לצד מיומנויות חקר. בלמידה ישולבו משחקים והתנסיות חוויתיות ומהנות. התכנית תעורר בהם מודעות לציפורים החיים בקרבת האדם, ויחס של כבוד, הערכה ואכפתנות לטבע ולסביבה.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא היכרות עם עולמן המופלא שלציפוריים והבנת תופעות יהודיות ומרתקות האופייניות להן. זיהוי מינים של ציפורים נפוצות, חלקן יהיו פריטים מתוך אוסף המוזיאון וחלקן דרך תצפית בפארק הלאומי.

בגפן 19, 53461,
icityot A' - D'

תקשורת בימי האדם הקדמון

בתכנית זו התלמידים יחקרו את אמצעי התקשורות בתקופת האדם הקדמון, דרך משחקים ותנסות פעילה ומהנה. הם יתייחסו למסרים שונים ולדריכי העברתם, יכירו חומרים שונים כגון חלוקי נחל ואבני צור, ויבינו את אופן השימוש בהם לצורכי העברת מסרים. התלמידים יתנסו ביצירת תקשורת בדרכים שונות (ציורי מערות, בניה רוג'ומיים, שפת גוף ועוד) ויסיקו מסקנות על הבדלים בין אמצעי התקשורות בעבר לבין אמצעי התקשורות בימינו. הפעולות כוללות ביקור במתחם האדם הקדמון במוזיאון, חקר כלי אבן משוחזרים, סדנת תיפוף וציורי מערות.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא להבין את התקשרות בין בני אדם, מהי חשיבותה ואילו סוגים מסוימים מועברים באמצעותה. כדי להבין את חשיבותה ועוצמתה של התקשרות בתקופתנו, חשוב לחזור אחריה בזמן, ולהבין מה היו דרכי התקשרות בעבר וכי怎ן אפשרו לבני האדם הקדמונים להעביר ביניהם מסרים.

ארון סקרנות וחדר פלאות בגן – ב'

מהו אוסף? למה יש לנו נטייה לאסוף דברים? אילו אוספים יש במוזיאונים? מה יש באוסף של מוזיאון האדם והחי? יחד נצא למסע המתחיל באוספים האישיים או המשפחתיים של התלמידים וממשיר עד לאוספים של מוזיאונים. נדבר על ההתפתחות של מוזיאוני הטבע, מ"ארון הסקרנות" ו"חדר הפלאות", בהם הוצגו אוספים פרטיים בבתים של אנשי מעמד האצולה, ועד למוזיאונים המודרניים, המהווים מקור לידע, העשרה והשראה עבור הקהל הרחב. התלמידים יסieren בתערוכות המוזיאון, יתבוננו מקרוב על פריטים מאוסף המוזיאון (שלדים, פוחלצים ועוד), ויגלו את תפקידו של מוזיאון לטבע בימינו ואת החשיבות של אוסף המוזיאון.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא הבנת התפקיד של מוזיאונים לטבע והחשיבות של אוספי הטבע במוזיאונים. התכנית מציעה לתלמידים חוויה "יהודית", הכוללת סיור מעשיר במוזיאון, שימוש במינידפולנס ככלי להתבוננות, למידה חז' כתתית והתנסיות מעשיות למרחב החינוכי ובמרחב הטבע הירוקים של הפארק הלאומי המקיפים את המוזיאון.

שפט הצבעים (צבע בטבע) בגפן 54117, כיתות גן – ב'

מוזיאון האדם והחי נמצא בפארק הלאומי ברמת גן. המגנון הרחב של הציפורים בסביבת הפארק ושלל מוצגי הציפורים במוזיאון מזמינים את הילדים ללמידה מקרוב על עולמן. בתכנית זו הילדים יכולים לחזור תור כדי התבוננות והקשבה.

הם יפגשו מינים שונים של ציפורים הנפוצות בסביבה הקרובה, חלקן יהיו פרטיים מתוך אוסף המוזיאון (ילדים ופוחלצים) וחלקן דרך תצפית ציפורים בפארק. הילדים יתרגלו מיומנויות מיינדרולנס לצד מיומנויות חקר. בלמידה ישולבו משחקים והתנסיות חוויתיות ומהנות. התכנית تعורר בהם מודעות לציפורים החיים בקרבת האדם, ויחס של כבוד, הערכה ואכפתנות לטבע ולסביבה.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא היכרות עם עולמן המופלא של הציפורים והבנת תופעות ייחודיות ומרתקות האופייניות להן. זהה מינים של ציפורים נפוצות, חלקן יהיו פרטיים מתוך אוסף המוזיאון וחלקן דרך תצפית בפארק הלאומי.

חושים בעולם החי מבגן 54149, כיתות א' – ג'

איך העטלף רואה בחשיכה? מה ראה הדבורה בתחום האולטרה-סגול? אילו קולות שומע הפיל? התכנית עוסקת בעולם החושים המופלא של בעלי החיים. התלמידים יגלו חושים מיוחדים ומפתיעים של בעלי חיים. הם יגלו את המבנה והתקוד של איברי החושים דרך התבוננות בפוחלצים ושלדים ויבינו מדוע יכולתו של בעל חיים לחוש את סביבתו חשובה להישרדותו. הילדים ישתמשו במינידפולנס כדי לבחון את יכולות החושים שלהם בהשוואה לבעלי חיים. המטרה המרכזית של התכנית היא פיתוח המודעות וההבנה אצל התלמידים לגבי האופן שבו בעלי חיים שונים את העולם דרך החושים, בהשוואה לבני אדם. הם יגלו חושים מפתיעים ומיוחדים של בעלי חיים, ויבדקו את הקשר בין מבנה איבר החוש, מיקומו ותפקידו לבין הדרך שבה הוא קולט מידע מהסביבה.

תצפית - מפגש בין מדע לאמנות

בגפן 74187, כיתות ב' – ז'

ראיתם פעם ציור של עץ או בעל חיים שנראה ממש אמיתי? האם צייר עושה תצפית כמו חוקר טבע? התכנית עוסקת בפיתוח מיומנויות של תצפית בטבע, כנקודת מפגש בין עולם המדע לעולם האומנות. חוקר הטבע וגם הצייר, שניהם מתבוננים על האובייקט בסבלנות, בסקרנות ובתשומת לב. הם שואלים שאלות, בודקים ובחנים, שמים לב לפרטים הקטנים ומתעדים אותם, כל אחד בדרכו של. התכנית מציעה לתלמידים מפגש מרתק וחוויתי בו הם יערכו תצפית מונחתית מבוססת מיינדרולנס במוזיאון ובטבע, ויתעדו אותה בתהילר מדעי כחוקר טבע ובהיליך יצירתי אמנותי.

המטרה המרכזית של התכנית היא פיתוח מיומנויות של תצפית, תוך כדי שימוש בכלים של מיינדרולנס לפיתוח יכולות של התבוננות, סקרנות, סבלנות, תשומת לב, שאלות שאלות, איסוף נתונים והסקת מסקנות. התלמידים יערכו את התצפית באופן ישיר וחוויתי, כתהילר מדעי וכטהילר יצירתי. פעילות זו תוביל לחיזוק הקשר של התלמידים לטבע, ולפיתוח כבוד ואחריות כלפי הסביבה ומרכיביה.

שומרים על הבריאות בגן 54174, כיתות ג'-ד'

מה אפשר ללמוד מבני חיים בנושא של אורח חיים בריא? מה הם אוכלים? כמה שעות הם ישנים? איך הם שומרים על ניקיון גופם? למה זה כל כך חשוב להיות בריאים? תכנית זו עוסקת בקשר בין אורח חיים בריא לבין יכולת ההישרדות, אצל בעלי חיים ואצל האדם. התלמידים יכירו את המרכיבים של אורח חיים בריא - פעילות גופנית, תזונה נכונה, שינה, היגיינה, רגיעה ושחרור לחצים. הם יבינו מדוע חשוב לשמור על הבריאות ויגלו דרכים שונות ומגוונות בהן בעלי חיים בטבע מתנהלים באופן שומר על בריאותם. הם יחקרו את הנושא בצורה ייחודית, מהנה וחוויתית, דרך התבוננות על פוחלצים ושלדים. בנוסף, יסיקו מסקנות לגבי אורח החיים שלהם, במטרה לאמץ הרגלים חדשים אשר ישפרו את בריאותם.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא לפתח מודעות ולהבין את הקשר הדוק בין בריאות גופנית ונפשית לבין שרידות, אצל בעלי חיים ואצל האדם. התכנית מעלה את המודעות לאורח חיים בריא ומעודדת את התלמידים לאמץ הרגלים אשר יסייעו לשפר את איכות חייהם.

התאמה לסביבה בעולם החי

בגפן 56205, כיתות ד'- ז'

האם גמל יכול לחיות בקוטב הצפוני? איך יסתדר דב הקוטב במדבר? אילו פתרונות קיימים בטבע לחיים בתנאי סביבה שונים? תכנית זו עוסקת בהתאמות השונות של בעלי חיים לסביבתם. התלמידים יכירו את המאפיינים של בית גידול שונים, יבינו את מגוון ההתאמות המורפולוגיות, הפיזיולוגיות והתנהגותיות של בעלי החיים לסביבתם, ויגלו את מגוון הפתרונות הקיימים בטבע לצורך התאמת בעלי החיים לתנאי סביבה שונים. התכנית כוללת התבוננות חוקרת בשלדים וPOCHלצים של בעלי חיים, ופעילות חוויתית ומעשנית בערוכות המזיאן.

המטרה המרכזית של תכנית זו היא הבנת קשרי הגומלין בין בע"ח לבין תנאי הסביבה, והאפקן שבו תכונות מורפולוגיות, פיזיולוגיות וההתנהגותיות מסייעות לבע"ח להתקיים בבית גידול שונים. הבנה שבע"ח מותאים לתנאים השוררים בבית גידול שונים, והכרות עם מגוון הפתרונות שהם מפתחים לשם הישרדות.

בגפן 56208,

דומים ושיוניים - מיוון בעולם החי

כיתות ד'- ז'

מה זה מיוון? איך ממיינים יצורים חיים? אילו קבוצות קיימות בעולם החי? אילו קבוצות קיימות בחברת בני האדם? בתכנית זו התלמידים יגלו שהמיוון הוא חלק מחיי היום יום שלנו, זו פעולה שאנו עושים באופן כמעט אוטומטי ובעזרתה אנחנו מחלקים את העולם לקבוצות לפי נושאים. התלמידים יגלו מדוע מיוון וחלוקתם לקבוצות חשובים בחברת בני האדם, כיצד אנו מרגישים כאשר אנו חלק מקבוצה (משפחה, חברים, כיתה), מדוע זה חשוב לנו? איך זה קשור לעולם החי? התלמידים ילמדו שיטת המיוון כוגן טקסונומיה, אפשרות למדענים להזיהות מינים שונים של יצורים חיים, לתת להם שמות מדעיים ולשייר אותם לקבוצות ביולוגיות של יצורים בעלי תכונות דומות. התכנית כוללת שימוש במינידפולנס לצורכי התבוננות בוחנת בפוחלצים ושלדים ליזיהוי המאפיינים של קבוצות עיקריות בעולם החי, התנסות פعليה במיוון ומחקרים חוויתיים ומהנים.

המטרה המרכזית של התכנית היא היכרות עם תהליכי המיוון של יצורים חיים והבנה לגבי חשיבותו ותרומתו למחקר המדעי בעולם. התלמידים יזהו קבוצות של בעלי חיים וכיורו את המאפיינים שלהם על פי עקרונות טקסונומיים. הפעולות טוביל לשאלות חברתיות וערכיות על חלוקה לקבוצות בעולם של בני האדם, ועל קבלת الآخر והשונה. התכנית טוביל לטיפוח ערכים של כבוד לטבע ול מגוון הבiology, ולהבנת מקומו של האדם בתוך המערכת האקולוגית.

משפחה עם זנב

(המוזיאון קופץ לביקור - תכנית לשעת חירום)

בין בני האדם לבעלי החיים קיים קשר מיוחד אשר השתנה לאורך ההיסטוריה, במיוחד לאור העובדה שמרחב המחייה שלן הצטמצם וחיוות הבר נצפות יותר ויותר בטבע העירוני. במהלך הפעילויות נבחן, כיצד חיות מהemd הפכו לחלק בלתי נפרד מחיננו - חברים, כנותני שירות לתועלת האדם, וكمקור לנחמה ושמחה. כדי לשמר על יחסינו גומלין תקינים בינינו לבין החיות חשוב שנכיר את המאפיינים הביולוגיים וההתנהגותיים של חיות המהמוד ואת הצרכים הבסיסיים שלן. בדרך זו נעודד חשיבה על אחריות כלפי חיות המהמוד והבנה לגבי המשמעות של מחויבות והתמדה במתן טיפול הולם לאורך זמן. בפעילויות בשלב מוצגים זואולוגיים מאוסף המוזיאון, ופעילותות של יצירה ומשחק המאפשרות למידה חוויתית מהנה.

המטרה המרכזית של התוכנית היא להבין את המשמעות והחשיבות של חיות המהמוד בח'י בני האדם, להעמק את ההבנה בנושאים - בית, אילוף, אימון והחתמה ולהבין את ההבדלים ביניהם, לפתח חשיבה ביקורתית על שימוש בעלי חיים, ולטפח ערכים של מודעות, אכפתיות, אחריות, סובלנות ואמפתיה כלפי בעלי חיים בכלל וככלפי חיות מהמוד בפרט.

בגן 56938,
כתובת א'- ו'

מצפים לראות אתכם במוציאוֹן האָדָם וְהַחִי!

שואלים, מתבוננים, חוקרין

כדי לדבר איתנו
בוואטסאפ

לחצו כאן

להזמנות ופרטים נוספים

אפרת 03-6315010 שלוחה 1
efratke@adamvechai.org.il

www.adamvechai.org.il